

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีในช่วงปัจจุบันได้ส่งผลทำให้ประเทศเผชิญกับปัญหาสำคัญที่คล้ายคลึงกัน อันได้แก่ มีรัฐบาลและระบบราชการที่ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความยืดหยุ่น ทำงานล่าช้า ไม่ทันกาล เนื่องจากเป็นกลไกและกระบวนการที่ออกแบบและกำหนดขึ้น เพื่อใช้ในบริบทของสังคมอุตสาหกรรมที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เน้นการจัดโครงสร้างอำนาจในแนวดิ่ง การปฏิบัติงานตามระเบียบและแนวทางที่รัดกุม เคียงกับการดำรงอยู่ในสถานการณ์ที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไม่รวดเร็ว แต่เมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องรวดเร็ว ซับซ้อน และมีความไม่แน่นอนสูง การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้จึงค่อนข้างช้า

การปฏิรูประบบการจัดการปกครอง จึงเป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อสภาวะโลกาภิวัตน์ และปัญหาการขาดประสิทธิภาพในการจัดการปกครอง การปฏิรูปการจัดการปกครองของประเทศ ไทย ระบบราชการทุกระดับจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวและเป็นสิ่งที่มีอาจหลีกเลี่ยง ได้การเผชิญกับสภาวะโลกาภิวัตน์ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยปราศจากการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการการปกครองให้เหมาะสม ได้ส่งผลทำให้ประเทศต้องพบกับวิกฤตการณ์ที่เป็นปัญหาค่อนข้างร้ายแรง ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ และผลพวงอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำการปฏิรูปการจัดการปกครองตามแนวทางธรรมาภิบาล ทั้งในส่วนของกิจการของรัฐบาลและระบบราชการ จึงเป็นสิ่งที่สังคมไทยจะต้องจัดเร่งรัดให้มีการดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยมีข้อผูกพัน

ที่จะต้องปฏิรูประบบการจัดการปกครองให้สอดคล้องกับหลักการธรรมาภิบาล ตามข้อผูกพันที่กำหนดโดยหนังสือแสดงเจตจำนงเพื่อรับความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) และธนาคารโลก (World Bank) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, คู่มืออธิบายและแนวทางปฏิบัติตาม – พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (กรุงเทพมหานคร, 2546 : 5)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน โดยเฉพาะการพิจารณาถ่ายโอนภารกิจ รูปแบบการ ถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและ

ราชการส่วนภูมิภาคไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักธรรมาภิบาล หลักการมีส่วนร่วม จากทุกฝ่าย เพื่อให้มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น การนำหลักธรรมาภิบาลหรือหลักบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีเป็นหลักที่ได้ร่วมวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองสมัยใหม่ เข้าด้วยกันจึงมีความ ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพการบริหารงานของระบบราชการทุกหน่วยงาน สำหรับประเทศไทย ได้ มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 ระเบียบดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง วันที่ 10 สิงหาคม 2542 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากประกาศเพื่อ ประกาศให้องค์กรทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนให้มีความ เข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของภาครัฐให้สามารถนำมาปรับใช้ในการ ปฏิบัติงานให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเร็วระเบียบนี้จะไม่ถูกยกเลิกเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง รัฐบาล ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ ปรับปรุงระบบกลไกการบริหารจัดการ ภาครัฐทั้งราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการวางรากฐานการ พัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นกลไกการบริหารระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2546 : 14) ไม่เพียงประเทศที่กำลังพัฒนาเท่านั้น ประเทศที่ พัฒนาแล้วก็ให้ความสำคัญในเรื่อง ธรรมาภิบาลด้วยเช่นกัน โดยมีกระแสการปฏิรูปการเมืองและ ปฏิรูปราชการในหลายประเทศซึ่งสาระของการปฏิรูปราชการก็คือ การนำหลักการของธรรมาภิ บาลมาปรับใช้กับภาครัฐให้เหมาะสมทันสมัยกับความต้องการของประชาชนนั่นเอง ได้แก่ การมี ส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Public Participation)

การมีกระบวนการที่โปร่งใส (Transparency) การพร้อมรับการตรวจสอบ (Accountability) ความชอบธรรมในการใช้อำนาจ (Political Legitimacy) การมีกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน (Fair legal Framework) และการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) (สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.)

อย่างไรก็ตามตามทฤษฎีการบริหาร บัจจุบันำเข้าที่นำมาใช้ในกระบวนการดำเนินงานให้ เกิดผลผลิตหรือปัจจัยนำออกมีอยู่ 4 ประเภท ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการบริหาร (Management) คน บุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยที่สำคัญมาก ประการหนึ่งของการดำเนินงานทุกประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่มีความรู้มีทักษะหรือมี ความสามารถ เป็นทรัพยากรที่หายากสมควรที่จะทะนุบำรุงเอา ไว้ให้ดี การสร้างหรือพัฒนาคนของ หน่วยงานหรือองค์กร จึงถือว่ามีค่าเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มี คุณภาพในการทำหน้าที่เป็นหัวหน้างาน เป็นผู้บริหาร ซึ่งจะนำองค์กรสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย การที่จะเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่หรือเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จได้ผู้นั้นจะต้องบริหาร 3 ปัจจัยได้อย่าง

มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันได้แก่ การบริหารตนเอง การบริหารคน การบริหารงาน โดยเฉพาะในเรื่องการบริหารคน เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องมีและสร้างภาวะผู้นำพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาให้เป็นผู้นำที่พึงประสงค์ ปรับใช้แนวคิดทฤษฎีการเป็นผู้นำมาใช้ในสิ่งแวดล้อมขององค์กร เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมขององค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสร้างความเจริญให้กับองค์กรและประเทศชาติต่อไป ผู้นำเป็นผู้ที่มีศิลปะที่สามารถมีอิทธิพลเหนือคนอื่น และนำบุคคลเหล่านั้นไปโดยได้รับความไว้วางใจและเชื่อมั่นอย่างเต็มที่พร้อมทั้งให้ความเคารพนับถือให้ความร่วมมือและให้ความมั่นใจในตัวผู้นำอย่างจริงจังภาวะผู้นำเป็นศิลปะหรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะจูงใจ หรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นในสภาพการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนาจการ โดยใช้กระบวนการสื่อความหมายให้ร่วมใจกับตนดำเนินการจนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ มนุษย์ทุกคนมีภาวะผู้นำมาตั้งแต่เกิดและได้รับการปรุงแต่งโดยการอบรมสั่งสอนทางการศึกษาทำให้เกิดภาวะผู้นำพื้นฐานขึ้นในตัว สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ สามารถทำให้ภาวะผู้นำพื้นฐานนั้นแปรเปลี่ยนไปได้อีกไม่ว่าจะทางดีขึ้นหรือเลวลง และภาวะผู้นำสามารถพัฒนาขึ้นได้ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำแยกได้หลายแนวคิด แต่แนวคิดที่สำคัญคือผู้นำตามทฤษฎี พฤติกรรมและผู้นำตามทฤษฎีคุณลักษณะของผู้นำ การแบ่งประเภทของผู้นำตามลักษณะพฤติกรรมมีหลายวิธีตามลักษณะต่าง ๆ เช่น ลักษณะการปฏิบัติงาน ลักษณะของพฤติกรรม ลักษณะการบริหาร และทฤษฎี 3 มิติ ของเรียดิน ฯลฯ คุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำที่ดี จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานขององค์กรหรือหน่วยงาน

ดังนั้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการบริหารธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายกององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นที่สงสัยว่าแบบของภาวะผู้นำแบบใดที่จะมีความสัมพันธ์ต่อผลของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็นเมืองชายแดน และตั้งอยู่ตรงข้ามกับนครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย มีจุดผ่านแดนสากล และมีสะพานมิตรภาพไทย-ลาวเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งระหว่าง 2 ประเทศ จึงทำให้เมืองหนองคาย เป็นศูนย์รวมที่สำคัญทั้งด้านบริการ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การท่องเที่ยว และด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ดังนั้นด้วยความสำคัญดังกล่าว ผู้บริหาร จึงได้กำหนดนโยบายสำคัญที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาท้องถิ่นหลายประการ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในทุกด้านไปพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญ คือ ประชาชนในพื้นที่ต้องได้รับประโยชน์สูงสุดจากการพัฒนาทรัพยากรเหล่านั้น เช่น ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เน้นให้ประชาชนมีความมั่นคง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ก่อสร้าง

ปรับปรุงถนนทุกสายให้เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ก่อสร้าง ปรับปรุงระบบระบายน้ำ ส่งเสริม การมีน้ำอุปโภค-บริโภคอย่างทั่วถึง ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างตามเส้นทางสาธารณะ ติดตั้งสัญญาไฟ จราจรอย่างเพียงพอ และปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองให้สวยงาม ปัจจุบันการบริหารงานในองค์กรไม่ว่า จะเป็นภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนก็ตาม จะต้องเกี่ยวข้องกับหลักการบริหาร อัน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวกหรือการสั่งการ การประสานงาน การควบคุมและการประเมินผลงาน อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะถือว่าเป็นภารกิจหน้าที่ และ นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีแนวโน้มที่จะขยายและพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งตาม กระแสของการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกาภิวัตน์ (Globalization) ปრაกฏการณ์ เช่น นี้ภาวะความ เป็นผู้นำ (Leadership) ของผู้บริหารองค์กรทุกระดับจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้อง มี และนำมาเพื่อ โน้มน้ำวให้บุคคลทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ สายการบังคับบัญชายาวมาก มีความสลับซับซ้อนของงานสูง และเป็น งานบริการที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนและผู้รับบริการ ตลอดจนหน่วยงานอื่นข้างเคียง ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะ ใช้ความรู้เฉพาะด้านหรือใช้ศาสตร์ทางการบริหารอย่างเดียวยังไม่ พอ ดังนั้นการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้อย่างน่าภูมิใจนั้น ผู้บริหารจะต้องใช้ ทั้งศิลป์ ควบคู่กับ ศาสตร์ ในการบริหารอย่างกลมกลืนด้วย (สมพิศ สุขแสน. 2544 : 1)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างแบบของภาวะผู้นำของนายก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสำหรับนำไปวางแผนกำหนดนโยบายการ บริหารในด้านต่าง ๆ ภายในองค์กร ให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและสามารถเป็น หลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุขเป็นแนวทางสำคัญในการ จัดระเบียบในสังคมทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนจะทำให้สังคมมีความยุติธรรม มีความโปร่งใสและสร้างความมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และ การปกครองแบบประชาธิปไตยรวมถึงความสามัคคีและรวมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่อำเภออื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบของภาวะผู้นำของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักหลักธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบของภาวะผู้นำกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

สมมติฐานการวิจัย

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่ มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย
2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง
3. ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างแบบของภาวะผู้นำของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. พื้นที่ศึกษา

คือ พื้นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวนทั้งหมด 8 เทศบาล และ 8 ตำบล รวมเป็น 16 แห่ง

2. ขอบเขตด้านประชากรเป้าหมาย ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา การกำหนดขอบเขตของประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ได้กำหนดตัวแทนประชากร ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะให้ข้อมูล

เป็นแบบเจาะจงและเลือกกลุ่ม ซึ่งจะเลือกเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ๆ ละ 10 คน
จำนวนได้ดังนี้

2.1.1 กลุ่มประชากรที่เลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

1) นายก	จำนวนแห่งละ	1	คน
2) รองนายก	จำนวนแห่งละ	1	คน
3) เลขานุการนายก	จำนวนแห่งละ	1	คน
4) ประธานสภา	จำนวนแห่งละ	1	คน
5) เลขานุการสภา	จำนวนแห่งละ	1	คน
6) ปลัด อปท.	จำนวนแห่งละ	1	คน

2.1.2 กลุ่มประชากรที่เลือกแบบวิธีการสุ่ม ประกอบด้วย

1) ตัวแทนกรรมการสภา	เลือกมา	1	คน
2) ตัวแทนหัวหน้าส่วนราชการ	เลือกมา	3	คน
	รวมทั้งหมด	10	คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะให้ข้อมูล เทศบาล และ อบต.แห่งละ 10 คน ซึ่ง เทศบาล และ อบต. ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีจำนวน 16 แห่ง ดังนั้น ประชากรเป้าหมายที่จะให้ข้อมูล รวมเป็นจำนวน 160 คน

2.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างแบบของภาวะผู้นำของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ประกอบไปด้วย

2.3.1 ตัวแปรกลุ่ม 1 คือ รูปแบบของภาวะผู้นำของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดของลิปปีทท์ (Lippitt) แบ่งประเภทของผู้นำตามลักษณะของการบริหารงานเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 1) ผู้นำแบบเผด็จการ (The Autocratic Style)
- 2) ผู้นำแบบประชาธิปไตย (The Democratic Leader)
- 3) ผู้นำแบบตามสบายหรือแบบเสรี (The Laissez-faire or Anarchic Leader)

2.3.2 ตัวแปรกลุ่ม 2 คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ได้แก่

- 1) หลักนิติธรรม
- 2) หลักคุณธรรม
- 3) หลักความโปร่งใส

- 4) หลักการมีส่วนร่วม
- 5) หลักความรับผิดชอบ
- 6) หลักความคุ้มค่า

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ไว้ดังนี้
 เทศบาลตำบล หมายถึง เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่ถือกำเนิด
 มาหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย คือ ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบ
 เทศบาล

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง เป็นหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่รัฐบาล
 จัดตั้งขึ้นให้เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นในระดับตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจตัดสินใจ
 ในการบริหารงานของตำบล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใน
 เขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคายแต่ไม่นับรวมนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พนักงานส่วนตำบล หมายถึง บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับ
 เงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบไปด้วย ปลัด
 องค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนคลัง

ภาวะผู้นำ หมายถึง ศิลปะหรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะจูงใจหรือใช้
 อิทธิพลต่อผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการ
 และอำนวยความสะดวก โดยใช้กระบวนการสื่อความหมายหรือการติดต่อกันและกันให้ร่วมมือกับตน
 ดำเนินการจนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่

1. ผู้นำแบบเผด็จการ (The Autocratic Style) หมายถึง เป็นผู้กำหนดและวาง
 นโยบายตลอดจนวัตถุประสงค์ของการทำงาน โครงการต่าง ๆ แล้วมอบงานให้บุคลากรที่จะรับงาน
 ไปปฏิบัติมาสอบถามความสมัครใจหรือหาหรือขอความคิดเห็น ผู้นำแบบเผด็จการจะชมหรือวิจารณ์
 หรือตำหนิใครก็ตาม จะชมหรือวิจารณ์หรือตำหนิโดยตัวบุคคล มิใช่โดยตำแหน่งและจะแยกตนเอง
 ออกจากบุคลากรอื่น ๆ ทุกคนในหน่วยงานจะวางตนเป็นเอกเทศหากที่บุคลากรผู้ใดจะเข้าพบหา
 ได้โดยสะดวกบรรดาการตัดสินใจสั่งการทุกชนิดจะทำไปโดยลำพัง เกือบจะหาการตัดสินใจสั่งการ
 เพราะบุคลากรอื่นสนับสนุนให้ทำหรือเป็นความต้องการเช่นนั้นของบุคลากรอื่นไม่ได้เลย ผู้นำ
 แบบเผด็จการเป็นผู้บัญชางาน บุคลากรอื่นทำได้อย่างเดียวคือปฏิบัติตามบัญชา และไม่มี
 ทางเลือกหรือทางออกใด ๆ ทั้งสิ้น

2. ผู้นำแบบประชาธิปไตย (The Democratic Leader) หมายถึง เป็นผู้ออกคำสั่ง ประกาศ นโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงสร้างต่าง ๆ ก็จริง แต่บรรดาคำสั่ง นโยบาย และ วัตถุประสงค์ที่ผู้นำแบบประชาธิปไตยสั่ง ไปนั้นล้วนแล้วแต่กำหนดขึ้นจากบุคลากรทุกคนร่วมกัน ทุกคนจนเป็นที่พอใจ ผู้นำแบบประชาธิปไตยจึงสั่งการตามนั้นบุคลากรมีสิทธิแม้กระทั่งจะเลือก งานอย่างใดที่เห็นว่าเหมาะสมกับความถนัดและ ความสามารถของตน หรือแม้เลือกบุคลากรอื่นที่ ควรคิดว่าน่าจะร่วมกันทำงานได้ดีในขณะเดียวกันก็ได้ รวมความว่าบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมใน การแบ่งและมอบหมายงาน ผู้นำแบบนี้เวลาจะดำรงตำแหน่งผู้นำมิใช่ทำไปตามอำเภอใจหรือตาม ความพอใจส่วนตัวของตนเองและเมื่อมีงานใดผู้นำประเภทนี้จะเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ และ ร่วมรับผิดชอบด้วยเสมอ

3. ผู้นำแบบตามสบายหรือแบบเสรี (The Laissez-faire or Anarchic Leader) หมายถึง มอบอำนาจเต็มและเสรีภาพอย่างกว้างขวางในการวินิจฉัยสั่งการ กำหนดนโยบาย กำหนด วัตถุประสงค์ ตลอดจนแบ่งงานและกำหนดคนทำงานให้แก่บุคลากรอื่นทั้งหมด โดยตนเองไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเลย ผู้นำประเภทนี้เพียงแต่สนับสนุน โดยการจัดหาวัสดุ ต่าง ๆ เพื่อให้ความสะดวก แก่ผู้ปฏิบัติงานเท่านั้นส่วนตนเองจะนั่งอยู่ห่าง ๆ จะเข้ามาร่วมก็ต่อเมื่อบุคลากรเรียกหาหรือเชิญให้ มาเท่านั้น น้อยครั้งที่ผู้นำแบบตามสบายจะแสดงความคิดเห็นใด ๆ ออกมา ไม่ชอบคำหิ ไม่ชอบ ชม การปฏิบัติงานใด ๆ ของผู้ใดทั้งสิ้นและจะไม่ขัดขวางหากมีใครเสนออะไรมา มักยอมอนุวัติ เรือยไปโดยไม่ค่อยพิจารณาเหตุผลใด ๆ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การดำเนินการ ที่เกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกเพื่อเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงการบริหารงานให้มี ประสิทธิภาพ โดยมีแผนปฏิบัติงานปฏิบัติการ นิเทศ ติดตาม และตรวจสอบการทำงานให้เป็น ไป ตามเป้าหมายของภารกิจที่ได้รับมอบหมายรวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร โดยยึดแนวทางตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งประกอบด้วยหลักการ สำคัญ 6 ประการ ได้แก่

1. **หลักนิติธรรม** หมายถึง การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ เหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

2. **หลักคุณธรรม** หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัยและประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. **หลักความโปร่งใส** หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. **หลักความมีส่วนร่วม** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

5. **หลักความรับผิดชอบ** หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมการใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. **หลักความคุ้มค่า** หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยแรงจูงใจให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงแบบของผู้นำของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารงานตามหลักหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยสามารถนำมาเป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานและนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต่อไป